

A Fővárosi Ítéletábra a ... Ügyvédi Iroda (fél címe 1; ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt felperes neve(cím.) felperesnek – a ... Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 2016. december 5. napján meghozott 9.G..../2015/28. számú ítélete ellen a felperes 30. sorszámon benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 (tizenöt) napon belül 40.000 (negyvenezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg külön felhívásra az állami adóhatóság által megjelölt határidőn belül, módon és számlára 144.000 (száznegyvennégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ezen ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes és a az alperesi jogelőd között 2008. október 21. napján kölcsönszerződés jött létre.

A szerződés 7. pontjában rögzítésre került, hogy "Deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztő részletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése, vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam-különbözet egy összegben esedékessé válik. Az adós kijelenti, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának, és vállalja ennek következményeit."

A felek a szerződésben rögzítették azt is, hogy a felperes az alperes üzletszabályzatát átvette, megismerte, az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismeri el.

Az alperes szerződéskötéskor hatályos üzletszabályzatának 18.3.3. pontja szerint "Változó futamidejű deviza alapú szerződés esetén az árfolyam-különbözet elszámolása a futamidő változását eredményezi. Az árfolyam-különbözet az adott törlesztőrészlet tőke, majd kamat tartalmát módosítja. Változó futamidejű szerződések esetén az árfolyam-különbözet elszámolását követően a ... a szerződés futamidejét és az utolsó törlesztőrészlet nagyságát úgy módosítja, hogy a törlesztőrészletek összege – az utolsó kivételével – ne változzon és az utolsó törlesztőrészlet az induló törlesztőrészlet összegét nem haladja meg.

Amennyiben kamatváltozások következtében a futamidő elérte a maximális futamidőt és az utolsó törlesztőrészlet összege elérte az induló törlesztőrészlet nagyságát, az árfolyam-különbözet elszámolása mindaddig a hátralék törlesztőrészletek változását eredményezi, ameddig a törlesztőrészletek összege az eredeti törlesztőrészlet összege alá nem csökken."

Az üzletszabályzat 18.3.4. pontja szerint:

"Deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztő részletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyamának és a kamatának alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezi, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam-különbözet egy összegben esedékessé válik."

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a felek között létrejött szerződés 7. pontja nem tartalmaz a felperes, mint fogyasztó számára egyértelmű tájékoztatást arra vonatkozóan, hogy a kölcsönszerződés teljesítése során a felperest milyen mértékű és nagyságú árfolyamkockázat terheli. Erre tekintettel ezen szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét kérte megállapítani a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 209. § (1) bekezdése és 209/A. § (2) bekezdése alapján. Kérte a szerződés érvényessé nyilvánítását 2008. október 21. napjára visszamenőleg oly módon, hogy az eredeti szerződés szerint járó 2.400.000 forint kölcsön tőkeösszeg, valamint a kölcsönösszeg után járó 8,12%-os ügyleti kamatláb alapján meghatározva az 1.948.800 forint kamat összeget, figyelembe véve a felperes által már teljesített 2.386.887 forint összegű befizetést, kérte a felperes 1.961.913 forint megfizetésére történő kötelezését.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását és költségeiben való marasztalását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a keresettel érvényesíteni kívánt felperesi jog elévült. Állította, hogy az alperesi tájékoztatás világos és érthető volt az átlagos fogyasztó számára is. A tájékoztatásnak pedig nem kellett kiterjednie az árfolyamváltozás várható irányára, valamint annak előre nem látható mértékére.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 124.581 forint perköltséget, továbbá külön felhívásra az államnak 117.700 forint eljárási illetéket.

Álláspontja szerint az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a felperes jelen perben érvényesített követelése elévült.

Megállapította, hogy a felek közt a Ptk. 523. § (1) bekezdésében szabályozott kölcsönszerződés jött létre, amelyre a perbeli időszakban hatályos Hpt. rendelkezései is alkalmazandóak. A felek között létrejött szerződés a Ptk. 685. § e) pontja alapján fogyasztói szerződésnek minősül. Vizsgálta, hogy az alperes által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen kitűnik-e az, hogy az árfolyamkockázat hatására a törlesztőrészlet összege korlátozás nélkül megemelkedhet, az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg, annak nincs felső határa, az árfolyamváltozás valós, vagyis a hitel futamideje alatt bekövetkezik. Álláspontja szerint az alperes által a szerződés 7. pontjában és az üzletszabályzat 18.3.3. pontjában adott tájékoztatás ezen követelményeknek megfelel.

A felperes azon állítását, hogy a szerződéskötéskor arról tájékoztatták, hogy a törlesztő részletre ugyan az árfolyam kihatással lehet, de csak minimális mértékben változhat meg, a kihallgatott tanúk vallomása nem támasztotta alá. Arra is alaptalanul hivatkozott a felperes, hogy az alperesi

üzletszabályzat 18.3.3. pontja alapján az árfolyamkockázatnak volt egy felső határa, amelyre tekintettel a felperest legfeljebb a szerződés 6. pontjában meghatározott maximális futamidőben terheli a havonta esedékes 30.956 forint összegű fizetési kötelezettség. A felperes állításával ellentétben a szerződés nem arról rendelkezik, hogy az ezt meghaladó árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettség nem terheli a felperest, hanem arról, hogy ebben az esetben a hátralévő törlesztőrészletek összege is megváltozik, mégpedig mindaddig, amíg az árfolyamváltozásra tekintettel a törlesztő részletek összege az eredeti alá nem csökken. Azaz a felperes állításával ellentétben a szerződésből nem az következik, hogy a törlesztés egy évvel történő meghosszabbodását eredményező árfolyamváltozásnál nagyobb változás az alperes tájékoztatása, illetve a szerződés rendelkezése alapján nem következhet be, hanem az, hogy a szerződés futamideje legfeljebb egy évvel, azaz 132 hónapra hosszabbodhat meg a törlesztőrészletek változatlanul hagyása mellett, míg ennél nagyobb – árfolyamváltozás okozta – törlesztőrészlet-növekedés esetében, már a törlesztőrészletek összege is növekedni fog.

A felperes fellebbezése elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására és kereseti kérelmének történő helyt adásra, másodlagosan pedig annak hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára történő utasítására irányult.

Álláspontja szerint helytelenül jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a felek között létrejött szerződés 7. pontja, illetve a szerződés megkötésének időpontjában hatályos üzletszabályzat 18.3.4. pontja megfelelő tájékoztatást nyújtott volna a felperes részére az árfolyamkockázat várható irányáról, kockázatairól, és mértékéről. Emellett hangsúlyozta azt is, hogy az üzletszabályzat 18.3.3. pontjának tartalma egy átlagos fogyasztó számára nyilvánvalóan és kizárólag úgy értelmezhető, hogy a szerződés futamideje maximum 12 hónappal hosszabbodhat meg, és ezen 12 hónapos meghosszabbított időszak alatt sem lehet magasabb a felperes által fizetendő törlesztő részletek összege, mint az eredeti törlesztő részlet. Ezen szerződéses rendelkezés önmagában is alkalmas volt arra, hogy a felperest, mint átlagos fogyasztót az árfolyamkockázat későbbi – a szerződés futamidejére, és a törlesztőrészletek nagyságára gyakorolt – hatásai tekintetében "megtévessze", az árfolyamkockázat várható veszélyeit a valósággal ellentétben "csökkentse".

Az alperes képviselőjében eljáró ... képviselőjében eljáró üzletkötők szakképzettség hiányában nem voltak abban a helyzetben, hogy a felperest az árfolyamkockázat mibenlétéről és annak hatásairól megfelelően tájékoztassák, ez egyébként nem is állt az érdekükben. Emellett a felperest kifejezetten arról tájékoztatták, hogy az árfolyamváltozás csak kis mértékű lesz, a törlesztő részletek nem, vagy csak minimálisan fognak változni.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes költségeiben történő marasztalását kérte.

Érvelése szerint a 2/2014. PJE határozatban foglaltak szerint az árfolyamkockázat tisztességtelensége főszabály szerint nem vizsgálható. Erre kizárólag akkor van lehetőség, ha az átlagosan tájékozott fogyasztó számára az nem volt világos és érthető. Az alperest terheli annak bizonyítása, hogy a felperes az átlagos fogyasztó számára világos és érthető tájékoztatást megkapta, a felperest pedig annak bizonyítása, hogy ennek ellenére is a pénzügyi intézménytől olyan egyéb tájékoztatást kapott, amely alapján azt gondolta, hogy az árfolyam változásnak valós kockázata nincs. A perbeli szerződés megfelelő tájékoztatást tartalmazott, a szerződésből nem volt levonható olyan következtetés, hogy az árfolyamkockázat csupán korlátozott mértékű és a felperes nem tudta bizonyítani azt sem, hogy a szerződéskötéskor ilyen tájékoztatást kapott volna.

Az ítélet tábla 10.Gf.../2017/6. számú végzésével a per tárgyalását az Európai Unió Bírósága előtt C-

51/17. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig felfüggesztette.

Az Európai Unió Bírósága előtti előzetes döntéshozatali eljárás befejezése folytán a másodfokú bíróság a fellebbezésről az Európai Unió Bírósága ítéletének tükrében döntött az alábbiak szerint.

A fellebbezés alaptalan.

A felperes mind az elsőfokú eljárás során, mind a fellebbezésében nyomatékosan hivatkozott arra, hogy az ügylet árfolyamkockázatáról nem kapott megfelelő, elégséges tájékoztatást, ezért árfolyamkülönbözet fizetésére nem kötelezhető. Ez az álláspontja azonban téves. A perbeli szerződés deviza alapú kölcsönszerződés, amelynek lényege, hogy a felek a hitelező és az adós kölcsönszerződésből fakadó pénztartozását egyaránt devizában határozzák meg (kirovó pénznem), és azt mindkét fél forintban köteles teljesíteni (lerovó pénznem). E szerződéstípusnál az adós viseli az árfolyamváltozás hatásait, a forint gyengülése az adós fizetési terhének növekedését, erősödése pedig csökkenését eredményezi (6/2013. PJE határozat 1. pont). A szerződés árfolyamváltozás elszámolásával és az árfolyamkockázat felperes általi vállalásával kapcsolatos kikötései a deviza alapú szerződés lényegéhez kapcsolódó feltételek, következésképpen a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési rendelkezések, amelyek tisztességtelensége a Ptk. szerződéskötéskor hatályos 209. § (4) bekezdése értelmében nem vizsgálható és a 2009. május 22. napjától hatályos (5) bekezdés szerint is csak akkor állapítható meg, ha az – a szerződés egyéb rendelkezéseit is figyelembe véve – nem világos, nem érthető. A vizsgálat részletes szempontjait meghatározó 2/2014. PJE határozat 1. pontja szerint a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezésének tisztességtelensége, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az átlagosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető. Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az "átlagos fogyasztó" mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen hatásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét nem lehet megállapítani.

Az ítéletábra a jelen per tárgyalását felfüggesztette az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17. szám alatt indult előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig. Az EUB meghozta határozatát a fenti ügyben, és a 93/13/EGK tanácsi irányelv értelmezése alapján – egyebek között – meghatározta azokat a szempontokat, amelyek figyelembevételével a nemzeti bíróságoknak vizsgálnia kell a deviza alapú kölcsönszerződések árfolyam-különbözet viselésére vonatkozó kikötéseinek tisztességtelenségét. Az ítélet e kérdést érintő rendelkezése (a 3. kérdésre adott válasz) szerint a 93/13/EGK irányelv 4. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételekre vonatkozó tájékoztatás megfelelőségének vizsgálati szempontjait illetően (lényegében megisméteve a C-186/16. számú ügyben kifejtetteket) a bíróság kiemelte, annak érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó fel tudja ismerni, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés megkötésével bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, mivel a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, és ez a

pénzügyi kötöttségeire kiható, akár jelentős mértékű gazdasági következménnyel is járhat a számára. Lényegében az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó általános szerződési feltételek tisztességtelenségének vizsgálati szempontjait illetően az EUB ítélet nem tartalmaz olyan új szempontokat, amelyekre a vonatkozó joggyakorlatában az EUB már ne fejtett volna ki, és amelyeket a Kúria már ne vett volna figyelembe a 6/2013. és a 2/2014. számú Polgári Jogegységi Határozataiban.

Mindezek alapján az árfolyamkockázatról való tájékoztatás akkor tekinthető megfelelőnek, ha annak alapján az általánosan tájékozott, körültekintő és figyelmes fogyasztó fel tudja mérni, hogy a szerződéses jogviszony fennállása alatt a nemzeti valuta súlyos leértékelődése is bekövetkezhet, és ennek következtében a kölcsönszerződésből eredő, pénzintézettel szembeni tartozása, és ezzel együtt az általa fizetendő törlesztőrészek összege, illetve száma jelentős mértékben megnövekedhet.

A perbeli esetben részben az egyedi szerződés ún. CHF klauzulája adott tájékoztatást az árfolyamkockázatról, másrészt pedig az üzletszabályzat is tartalmazta az erre vonatkozó egyértelmű és világos tájékoztatást. Helytállóan fejtette ki az elsőfokú bíróság azt, hogy az alperesi üzletszabályzat 18.3.3. pontja alapján az átlagosan tájékozott és körültekintő fogyasztó nem vonhatta le azt a következtetést, hogy az árfolyamkockázatnak volt egy felső határa. Ezen szerződéses pontból nem az következik, hogy a törlesztés egy évvel történő meghosszabbodását eredményező árfolyamváltozásnál nagyobb változás nem következhet be, hanem az, hogy a szerződés futamideje legfeljebb egy évvel, azaz 132 hónapra hosszabbodhat meg a törlesztőrészek változatlanul hagyása mellett, míg ennél nagyobb – árfolyamváltozás okozta – tartozásnövekedés esetében, már a törlesztőrészek összege is növekedni fog.

Ugyancsak helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján nem volt megállapítható az, hogy a felperes a szerződéskötéskor olyan tájékoztatást kapott volna, amely alapján a szerződésben foglaltakkal ellentétben olyan következtetésre juthatott volna, hogy az árfolyamkockázatnak van egy felső határa, illetve hogy a kockázat nem valós.

Fentiek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelen fellebbezés folytán a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes a pernyertes alperes perköltségét megfizetni. Az ítéletábra a másodfokú eljárás során felmerült ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet keretei között állapította meg, figyelemmel az ügyértékre, továbbá a per nehézségi fokára, valamint a kifejtett képviselési tevékenység módjára és körére. Az illetékviselésre vonatkozó rendelkezés a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2019. április 3.

. Bicskei Ildikó s.k.
a tanács elnöke, előadó

. Ócsai Beatrix s.k.
bíró

. Dzsula Marianna s.k.

bíró

A kiadmány hitelül: